

Oređownik Samorządu

Organ Związku Gmin
Województwa Śląskiego

Prenumerata wynosi 2 zł kwartalnie
Opłata poczt. opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 1-go i 15-go dnia miesiąca.
Redakcja i Administracja: Katowice Poczta 16/II.
Redaktor: Stanisław Kuhnert,
Syndyk Związku Gmin Woj. Śl.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz
milim 30 gr Przed tekstem 60 gr za
wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304227

Nr. 7/8

Katowice, 1, 15 kwietnia 1929 r.

Rok V.

O naprawę finansów komunalnych.

Kilkakrotnie na łamach pisma naszego omawialiśmy potrzebę naprawy śl. ustawy o tymcz. uregulowaniu finansów kom. w związku z pracami, dokonaniem w tym kierunku przez Związek Gmin Woj. Śląsk.

Związek Gmin już w roku 1924 i następnych poruszał konieczną potrzebę wydatniejszego zasilania finansów kom. Dano temu wyraz w licznych petycjach, memoriałach i rezolucjach, oraz wnioskach o nowelizację ustawy.

Obecnie Związek Miast Polskich wystąpił z podobnym żądaniem a w sprawie tej czytamy w „Kurjerze Warszawskim” co następuje:

W najbliższych dniach w prezydjum rady ministrów ma się odbyć dalszy ciąg międzyministerjalnej konferencji, z udziałem przedstawicieli samorządów, w sprawie katastrofalnego stanu finansów komunalnych.

Pierwsza konferencja pod przewodnictwem szefa biura prawnego prezesa rady ministrów odbyła się 26-go marca i nosiła charakter orientacyjno-informacyjny.

Jak już o tem notowaliśmy, prezes zarządu Zw. miast polskich, prezydent m. Warszawy inż. Z. Słomiński złożył prezesowi rady ministrów oraz ministrom spraw wewnętrznych i skarbu memoriał Zw., opracowany przy udziale wybitnych znawców spraw samorządowych i wykazujący upośledzenie samorządu przez nowe ustawy, które obarczają gminy coraz nowymi ciężarami i świadczeniami, przy jednoczesnym ograniczaniu uprawnień w dziedzinie podatkowej. Na razie stało na tem, że prezes rady ministrów polecił zbadanie i zreferowanie mu całokształtu sprawy.

Doniosłość sprawy i jej znaczenie nie tylko dla gospodarki samorządu terytorjalnego, lecz i dla

całokształtu życia państwowego, wymaga zwrócenia baczniejszej uwagi szerokich warstw naszego społeczeństwa na to ważne dla miast zagadnienie.

Związek miast we wspomnianym memoriale stwierdza, iż ustawa z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, w myśl intencji jej autorów, obowiązywać ma tylko do czasu wydania ustawy o organizacji samorządu dla całego państwa. Tymczasowość powołanej ustawy jest jej cechą charakterystyczną.

Ze względów powyższych przepisy ustawy obliczone były wyłącznie na zaspokojenie bieżących potrzeb samorządów, bez uwzględnienia ich rozwoju na przyszłość.

Aczkolwiek w ciałach ustawodawczych panowało przekonanie, iż ustawa organizacyjna niebawem będzie uchwalona, normując jednocześnie całokształt skarbowości komunalnej, jednak na wypadek doraźnego powiększenia zakresu działalności samorządów przezornie wprowadzono do ustawy tymczasowej przepis, zawarty w art. 69, treści następującej: „O ile ustawy nałożą na związki komunalne nowe zadania, winne one zapewnić dostateczne źródła dochodów na pokrycie wydatków, połączonych ze spełnieniem tych zadań.”

Powołany przepis odpowiada całkowicie tymczasowości ustawy, nie rozstrzyga bowiem zasadniczo kwestji finansów komunalnych, lecz ściśle określa tryb postępowania w razie konieczności przekazania nowych agend samorządom.

Od czasu ogłoszenia ustawy „o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych” wydano przeszło 21 ustaw i rozporządzeń (wymienione w memoriale są tylko ważniejsze), rozszerzających znacząco zakres działalności samorządów i obciążających związki komunalne nowymi zadaniami bez zapew-

Ubezpieczajcie się w Towarzystwie Wzaj. Ubezpieczeń

wszelkich informacji udzielamy

Katowice, ulica Sokolska 9 :: Telef. 21-76

Poszukuje się zdolnych agentów.

„SNOP”

nienia źródeł pokrycia wydatków, wynikających ze spełnienia tych zadań, czyli ustawy te i rozporządzenia zostały wydane wbrew wyraźnemu nakazowi cytowanego wyżej art. 69.

Porównanie budżetów większych miast z roku 1924 z preliminarzami budżetowymi na rok 1929-30 dosadnie wykazuje wyniki wyżej podanego ustawodawstwa.

Należy stwierdzić, iż poza wydatkami, wynikającymi z rozrostu gospodarki miejskiej, zwiększenia uposażenia pracowników oraz wzrostu cen wydatków rzeczowych — nowe obciążenia samorządów spowodowały zwiększenie budżetów miast przeszło o 40 proc.

Na taki stan szczególnie wpłynęła intensywność ustawodawstwa roku ostatniego, gdyż porównanie budżetów r. 1928-29 z preliminarzami na r. 1929-30 wykazuje około 20 proc. zwwyżki z tytułu konieczności wykonania nowych obowiązków.

Związki komunalne nie przeczą tej okoliczności, iż nowe ustawy nie wychodzą poza zakres działalności samorządów, że wykonanie nowych ustaw należy bezwzględnie do ciał samorządowych i że nowe ustawodawstwo jest właściwie wynikiem normalnego rozwoju życia samorządowego. Jedyne braki pokrycia koniecznych wydatków ze źródeł dochodowych, przekazanych związkowi komunalnemu, zmusza je do upominania się, aby zasady słuszności i prawa wpłynęły na należyte ustosunkowanie się dochodów i wydatków samorządów terytorjalnych i państwa.

W zrozumieniu potrzeb państwowych, związki komunalne bez sprzeciwu przyjęły zmianę tego stosunku, gdy zachodziła pilna potrzeba naprawy skarbu, i odpowiednia ustawa (z d. 22 grudnia 1925 roku o środkach zapewnienia równowagi budżetowej) zmniejszyła o 50 proc. udział związków komunalnych w podatku dochodowym. Powołana ustawa uchyliła również art. 10 ustawy z d. 17 lutego 1922 r. o budowie publicznych szkół powszechnych, pozbawiając gminy 50 proc. zasiłku skarbowego na budowę gmachów szkolnych, wbrew wyraźnemu brzmieniu art. 35 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, który gwarantował gminom pozostawienie w mocy ustaw, przewidujących dla związków kom. dotacje ze skarbu państwa na określone cele, lub ustanawiających udział skarbu państwa w pokrywaniu wydatków na takie cele.

Odebranie miastom subwencji państwowej na cele budownictwa szkolnego było niesłuszne, szczególnie dla miast b. zaboru rosyjskiego. Znany bowiem jest ogólnie brak budynków szkolnych, prawie uniemożliwiający obecnie realizację powszechnego nauczania.

Dziś, kiedy skarb państwa wykazuje znaczną superatę, samorzady zaś nie mają możliwości spełnienia swych obowiązków ustawowych, stosunek ten winien być ponownie poddany rewizji.

Należy zaznaczyć, iż na zmniejszenie komunalnych źródeł dochodowych, poza koniecznością naprawy skarbu, wpłynęło ustawodawstwo czasokresu, oddzielającego nas od dnia wydania tymczasowej ustawy o uregulowaniu finansów komunalnych, nie mające często nic wspólnego ze sprawami prawodawstwa samorządowego.

Dodatek komunalny do podatku od spirytusu zastąpiono stałą opłatą mniejszą, o połowę zmniejszono stawkę opłaty aljenacyjnej, zmniejszono stawkę podatku od ładunków, samoistny podatek od lokali zastąpiono udziałem samorządów w tym podatku.

Projekty nowych ustaw podatkowych (ustawa o podatku przemysłowym, o podatku gruntowym) również godzą w żywotne interesy samorządów, nie wykazując żadnego ekwiwalentu na pokrycie przewidywanego uszczuplenia dochodów miast.

Układanie budżetów przez poszczególne miasta na rok 1929-30 wykazuje, iż normalne wpływy nie dają możliwości osiągnięcia równowagi budżetowej.

Wszystkie niemal związki komunalne, znacznie ograniczające wykonanie nowych ustaw i równoważąc z wielkim wysiłkiem swe budżety, w razie chociażby nieznacznego, dalszego powiększenia wydatków staną w obliczu załamania się równowagi budżetów.

Niema związku komunalnego w Polsce, który podjąłby się przedstawienia zrównoważonego budżetu na rok 1930-31, o ile związek taki nie posiada większego majątku własnego.

W tych warunkach zarząd Związku miast polskich uważa za konieczne zwrócenie uwagi, iż kwestja obecnego stanu gospodarki samorządowej wymaga jaknajrychlejszego ustawodawczego uregulowania.

Juljan Dombek, mag. praw, Katowice.

Opieka społeczna w miastach i gminach śląsk.

Wedle obowiązującego u nas ustroju prawnego, istota ludzka z chwilą urodzenia posiada zdolność prawną. Natomiast zdolność do samodzielnych działań prawnych uzyskuje dopiero z dojrzeniem do pełnoletności, t. j. z ukończeniem 21 roku życia, lub upełnoletnienia przez właściwy sąd grodzki. Brakującą samodzielność dziecka uzupełniają rodzice swoją wolą. Oni też dzieckiem się opiekują, wychowują je, każą kształcić i zarządzają jego mająt-

kiem. Od 6 roku życia przychodzi rodzicom w pomoc szkoła powszechna, która zajmuje się wychowaniem umysłowym i fizycznym dziecka do 14 roku życia. Potem zaczyna się okres w życiu każdego człowieka niezmiernie ważny, bo oto stawia on pierwsze niejako i samodzielne kroki na drodze swego życia, idąc w naukę lub na praktykę do swego mistrza, lub pracodawcy. Dlatego część obowiązków rodzicielskich słusznie przechodzi na mistrza,

wzgl. pracodawcę, dlatego część praw rodzicielskich zwłaszcza prawo karcenia, przechodzi na pracodawcę, wzgl. mistrza. Tak nadchodzi 18 rok życia, a z nim kończy się obowiązek uczęszczania do szkoły doksztalającej. Zaczyna się okres samodzielnego rozpoznawania swoich czynów, oraz skutków za ewentl. przekroczenia. Ale takiego 18-letniego człowieka traktuje się jeszcze pobłażliwie i w sprawach cywilnych, a także w życiu publicznoprawnym nie jest on uznany za samodzielną jednostkę z pełnią praw i obowiązków. Opieka rodzicielska jeszcze się nie skończyła i trwa nadal. Następuje okres przysposobienia fizycznego i przygotowania do służby wojskowej. Wreszcie do ukończenia 21 roku życia, następuje powołanie do 2-letniej służby wojskowej. W mniej lub więcej podobny sposób kształtuje się przebieg życia tych, którzy uczęszczają do szkół średnich lub zawodowych. Nadmieniam przytem, z naciskiem, że także Kościół powołany jest do sprawowania opieki nad religijnym wychowaniem obywatela.

Taki byłby obraz opieki nad dorastającym obywatelem, o ile jego rodzice żyją i nadają odpowiedni kierunek w wychowaniu ogólnym, korzystając przytem z pomocniczych instytucyj państwowych wzgl. samorządowych. Inaczej przedstawia się opieka społeczna nad sierotami zupełnymi lub częściowymi, oraz nad dziećmi nieślubnymi; inaczej przedstawia się opieka nad jednostkami, które z powodu wad fizycznych (ułomności) oraz niedołęstwa umysłowego nie są w stanie samodzielnie kierować swoim życiem, i żyć z pracy swoich rąk; inaczej przedstawia się będzie opieka społeczna nad starcami i inwalidami. Przy powyżej wyliczonych przykładowo grupach, będą wykonywać opiekę w braku rodziców najbliżsi krewni, jeżeli i tych niema, lub nie są zdolni do wykonywania opieki, lub nie mają środków na utrzymanie powierzonych im w opiekę osób, wówczas powołane zostaje całe społeczeństwo, a więc każdy z nas do współpracy. Ażeby zadanie to społeczeństwo spełniało w sposób należyty, przekazało państwo odnośne przygotowawcze funkcje publiczne miastom i gminom.

Pierwszą instytucją publiczną są gminne rady sieroec. Do nich należą obywatele o pełni praw i obowiązków t. zw. radcy sierot oraz opiekunowie zwykli. Są to niejako rodzice przybrani i dlatego służy im władza rodzicielska i daleko idąca inicjatywa wychowawcza. Opiekunowie podlegają kontroli, sprawowanej przez władze samorządowe t. j. gminne rady sieroec, a nadto sąd grodzki, i to przez wydział opiekuńczy. Zdawałoby się mogło, że na

tem powinna poprzestać opieka społeczna w miastach i gminach i być niejako wystarczająca. Tak jednak nie jest. Zwracam uwagę na fakt, że po wojnie światowej rozpiętość opieki społecznej znacznie wzrosła, a długi okres inflacyjny i poinflacyjny spowodował zamieszanie i straty w gospodarce rodzinnej, a niemniej rozluźnił węzły rodzinne, na których stale nie spoczywała ręka rodziców, że okazała się konieczność rozpoczęcia systematycznej pracy od podstaw nad uporządkowaniem na przyszłość całego splotu opieki społecznej. Wprawdzie przewidzianem jest w ustawie, że opiekę muszą sprawować obywatele bezpłatnie. Jednakże w praktyce niechętnie to czynią i starają się zepchnąć całą pracę i odpowiedzialność na czynniki urzędowe miejskie i wiejskie. Na stanowisko opiekunów można tylko takich obywateli powołać, którzy są wiekiem starsi, posiadają odpowiednie doświadczenie życiowe, iż rzeczywiście losem powierzonych im osób zajmować się będą. Społeczeństwo musi znów nabrać przekonania, że sprawowanie takiej opieki, to wielce zaszczytne zadanie. Opiekun może i powinien wywierać wpływ na wychowanie i wykształcenie dziecka i jego jest to obowiązkiem szczepić polską kulturę w gronie osób powierzonych jego opiece. Niechaj każdy z nas powierzona mu opiekę sprawuje w tym duchu!

Następną instytucją, służącą do sprawowania opieki, to instytucja opiekuna zawodowego. Mianuje go sąd opiekuńczy na wniosek gminy lub towarzystwa dobroczynności. Do sprawowania urzędu opiekuna zawodowego, powołuje gmina obywateli, cieszących się zupełnym zaufaniem u współobywateli. Do obowiązku opiekuna zawodowego należą te same funkcje, jakie ma opiekun zwyczajny, a więc ma prawo pieczy nad osobą i majątkiem dziecka, powierzonego jego opiece. Do pomocy opiekuna zawodowego może gmina zobowiązać zaufane kobiety, t. zw. piastunki sierot, oraz takie rodziny, które gotowe są za pewnym wynagrodzeniem przyjąć na wychowanie sieroty lub dzieci zaniebawiane przez rodziców.

Trzecią wreszcie instytucją jest t. zw. urząd opiekuna generalnego, który sprawuje opiekę nad większą ilością pupilów, i który takie same ma prawa i obowiązki, jak opiekun zawodowy. W każdej gminie i mieście znajdują się wybrani przez obywateli radcy sierot, którzy wskazują na osoby, którym ma się powierzyć sprawowanie opieki. Dopiero gdy takich osób niema, należy w ich miejsce powołać opiekuna zawodowego lub generalnego. Rzecz oczywista, że instytucje te wzgl. osoby, którym powierzono opiekę, stoją pod kontrolą sądu opiekuń-

Śląski Przemysł Kamienny

Eksploatacja Kamieniołomu „Góra Barania“ w Szare, stacja Milówka
Katowice, ul. Kopernika 3 - Telefon 362

Dostawa kamieni wszelkich rodzajów do ulic robót naziemnych i betonowych - Kamienie brukowe i krawężniki - Schody i płyty kamienne - Szuter do ulic i dróg - Dolomit i żużel - wysokich pieców.

Zastępstwo pierwszorzędných firm.

czego, muszą zatem składać sprawozdania w ściśle oznaczonych terminach.

Wykonując powierzone im zadania w dziedzinie opieki społecznej ponoszą miasta i gminy śląskie wielkie wydatki, które pokrywać muszą bądź to z własnych źródeł dochodowych, zwłaszcza przedsiębiorstw samorządowych. Przypatrzmy się, ile wydatkują miasta i gminy na Górnym Śląsku na te cele. 14 miast na G. Śląsku przewiduje w budżecie na rok 1929 — 2.739.163 zł. Do tego doliczyć należy wydatki przewidziane przez gminy 8 powiatów, wyrażające się sumą 2.012.206 zł., razem 4.751.370.

Mianowicie prelimitowały na opiekę społeczną w roku budżetowym 1928/29:

Miasto Bielsko	260.232'— zł.
„ Bieruń Stary	3.070'— „
„ Cieszyn	166.826'— „
„ Katowice	1.043.919'46 „
„ Królewska Huta	822.463'— „
„ Lubliniec	31.600'— „
„ Miasteczko Śląskie	2.000'— „
„ Mysłówice	173.700'— „
„ Pszczyzna	54.650'— „
„ Rybnik	56.013 „
„ Tarnowskie Góry	79.200'— „
„ Wodzisław	18.630'— „
„ Woźniki	3.100'— „
„ Żory	23.760'— „
	<hr/>
	2.739.163'46 zł.

Gminy powiatu Bielskiego	64.236'50 zł.
„ „ Cieszyńskiego	13.108'20 „
„ „ Katowickiego	756.860'80 „
„ „ Lublinieck.	14.789'— „
„ „ Pszczyńskiego	132.918'98 „
„ „ Rybnickiego	141.072'20 „
„ „ Świętochłow.	866.096'— „
„ „ Tarnogórskiego	23.125'— „
	<hr/>
	2.012.206'68 zł.
	plus 2.739.163'46 „
	<hr/>
ogólna suma	4.751.370'14 zł.

Wszelkie przezemnie przytoczone powyżej cyfry statystyczne, oparte są na budżetach 14 miast i około 300 gmin i 8 powiatów Województwa Śląsk. i zebrane zostały przez biuro Związku Gmin Wojew. Śląsk.

Nadmieniam przytem, że w zestawieniu tem brak jeszcze wykazu 3 miast oraz 120 gmin, tak że można śmiało określić sumę wydatkowaną na Górnym Śląsku przez miasta i gminy na 5 milionów zł.

(Dok. nast.)

ZBG. SZYMKOWIAK, kand. praw.

Jaką treść zawierać winna skarga wnoszona do Najwyższego Trybunału Administracyjnego?

Ustawa o Najwyższym Trybunale Administracyjnym z dnia 3 sierpnia 1922 r. Dz. U. R. P. nr. 67, poz. 600, znówelizowana w dniu 25 marca 1926 r. Dz. U. R. P. nr. 37, poz. 237, oraz w roku 1928 Dz. U. R. P. nr. 13, poz. 94, w rozdziale III, o trybie postępowania Art. 12 mówi: „Skarga winna zawierać:

1. imię, nazwisko i dokładne miejsce zamieszkania skarżącego i pełnomocnika, 2. oznaczenie zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia z podaniem dnia doręczenia tegoż, 3. dokładne oznaczenie powodów zaskarżenia.

Skarga musi być podpisana przez adwokata, chyba, że skarżący posiada wyższe wykształcenie prawnicze. Rada Ministrów może czasowo zawiesić stosowanie tego postanowienia na pewnych obszarach Państwa.“

Najpierw musimy odpowiedzieć na pytanie „kto może wnieść skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego?”

Odpowiedź na to pytanie daje nam art. 9 tejże ustawy który mówi:

„Do zaskarżenia zarządzenia lub orzeczenia administracyjnego przed N. T. A. jest upoważniony każdy, kto twierdzi, że naruszono jego prawa lub, że go obciążono obowiązkiem bez podstawy prawnej.“

Legitymowana jest według powyższego każda osoba tak fizyczna jak prawna, posiadająca obywa-

telstwo polskie. Cudzoziemiec może wreszcie wtedy, gdy jego państwo, do którego przynależy wzajemnie także prawo gwarantuje u siebie obywatelowi państwa polskiego, czyli może wnieść z warunkiem wzajemności.

Państwo Polskie jako osoba prywatna może wnieść skargi przeciw samorządowi; samorząd przeciw władzy rządowej, skoro ta przekroczy swój zakres działania.

Kiedy się wnosi skargę? — wtedy, gdy „kto twierdzi, że naruszono jego prawa lub że go obciążono obowiązkiem bez podstawy prawnej“.

Wyjaśnienia żądają słowa „jego prawa“. Pod tem pojęciem rozumie się elementy prawa podmiot. Jest to pewna moja sytuacja prawna, która polega na tem, że ja mam możliwość oznaczenia zachowania się jakiejś osoby, a wskutek tej możliwości osoba ta jest w czemś ograniczona. Moja „możliwość“ wypływa z pewnej normy, którą dała mu ustawa. Jeżeli osoba ta nie zachowa się tak, jak oznaczyłem, ustawa mi zapewnia przymus „zachowania się“ takiego, czyli sankcję. Za tem prawem podmiotowem „jest to możliwość pewnego podmiotu wynikająca z normy ustawowej, która oznacza zachowanie się pewnej osoby, skoro zaistnieją warunki oznaczone na podstawie ustawy“. Sankcją tą jest Najwyższy Trybunał Administracyjny do którego możemy wnieść skargę, jeśli zajdzie taka sytuacja, którą powyżej skreśliliśmy.

Pierwszym warunkiem wniesienia skargi do N. T. A. jest naruszenie prawa podmiotowego. Drugim warunkiem według ustawy jest nałożenie na mnie obowiązku bez podstawy prawnej. Oba te warunki — momenty tworzą t. zw. nielegalność.

Skoro zaistnieją te warunki, stajemy się uprawnionymi do wniesienia skargi administracyjnej do N. T. A.

Skargę na zarządzenie lub orzeczenie administracyjne należy wnieść *bezpośrednio* do Trybunału w **terminie dwumiesięcznym**, licząc od dnia doręczenia zaskarżonego zarządzenia lub orzeczenia skarżącemu. Termin dwumiesięczny jest terminem bezwzględny, i niema przywrócenia terminu jak w postępowaniu administracyjnym. W razie przeoczenia tego terminu skargę N. T. A. odrzuca bez rozpatrywania.

Skarga zawiera prócz imienia, nazwiska i dokładnego miejsca zamieszkania skarżącego i pełnomocnika, oznaczenia zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia, wydanego w ostatniej instancji, z podaniem dnia doręczenia tego **dokładne orzeczenie powodów zaskarżenia**.

Skarga musi być dokładnie uzasadniona, gdyż od uzasadnienia zależy wydanie wyroku N. T. A.

Przy uzasadnieniu należy **uderzyć w legalność**, t. zn. że naruszono prawo podmiotowe lub nałożono obowiązek bez podstawy prawnej: 1. Uzasadnić trzeba, że przysługiwało nam takie a takie prawo na podstawie takiej a takiej ustawy; lub 2. że niema

takiego a takiego przepisu, że władza przepis ten do mnie błędnie zastosowała.

Przy uzasadnieniu **stanu faktycznego** należy zaznaczyć: 1. że przy ustaleniu stanu faktycznego władza nie dała się osobie zainteresowanej wypowiedzieć, 2. że zachodzi sprzeczność między aktami a stanem faktycznym, 3. że stan faktyczny nie był wyczerpany — zatem postępowanie administracyjne było wadliwe, niepełne.

Reasumując przy wnoszeniu skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego (w Warszawie) należy zwrócić uwagę na to: 1. czy się jest uprawnionym do wniesienia jej, 2. by nie przekroczyć terminu dwumiesięcznego, 3. skargę skierować wprost do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, 4. skargę wnosi się od zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia wydanego w ostatniej instancji, 5. uzasadniona według zasady legalności i stanu faktycznego, 6. podpisana przez adwokata (z wyjątkiem terenów wschodnich Polski).

Poza tem do skargi dołącza się a) pełnomocnictwo o ile skarżący występuje przez zastępcę prawnego, lub świadectwo, stwierdzające jego wyższe wykształcenie prawnicze, w oryginale lub odpisie uwierzytelnionym, o ile przysługuje nam prawo wniesienia skargi bez podpisu adwokata; b) odpisy skargi i załączników w tylu egzemplarzach, ile jest stron pozwanych i przypozwanym; c) opłatę 30 zł. w znaczkach stemplowych lub pokwitowanie kasy skarbowej na dowód wpłacenia tej sumy w gotówce. Od tych opłat są wolne władze i urzędy państwowe i samorządowe.

Kronika.

Król. Huta. (Liczba bezrobotnych w mieście). W czasie od 28 marca do 3 kwietnia zgłosiło się w Urzędzie Pośrednictwa Pracy jako zwolnionych z powodu braku pracy 114 osób, w tym samym czasokresie zapośredniczono do pracy 84 kandydatów, obecnie liczba bezrobotnych wynosi zatem 1588 osób, w liczbie tej 1161 mężczyźni i 427 kobiet.

— (Następny targ na konie) odbędzie się w Król. Hucie w czwartek, dnia 18 kwietnia rb., na placu między ul. Katowicką a cmentarzem izraelskim. Spęd koni na plac dozwolony jest w porze letniej od 8—12 godz.

— (Z posiedzenia Magistratu). Na posiedzeniu w dniu 4 bm. przyjął Magistrat opracowany przez Miejski Oddział Budowlany plan budowy nowej szkoły, w miejsce zburzonego gmachu szkoły XIV. Nowa szkoła mieścić będzie 20 sal dużych, 2 ubikacje dla ochronki, kuchnię dla szkoły gospodarstwa domowego, urządzenie kąpielowe, 2 kancelarie oraz mieszkanie dla dozorczy. Zatwierdzono szereg ofert na wykonanie robót w nowo budujących się budynkach miejskich. — Firmie Silor w Król. Hucie udzielono zezwolenia na wykonanie robót wodociągowych. — Robotnikom miejskim przyznano z dniem 1 kwietnia rb. 10-procentową podwyżkę zarobków. Na remont wodociągów, uszkodzonych przez mrozy, przyznano 4 właścicielom domów z funduszu na ten cel przeznaczonego pożyczek w łącznej kwocie 2750 zł. — Zatwierdzono projekt nowej regulacji ul. Krakusa. — Postanowiono nawiązać pertraktację z Tow. mającem na celu urządzenie komunikacji autobusowej w powiatach Katowice, Świętochłowice i

Król. Huta. — Na przeprowadzenie robót renowacyjnych w budynku szkoły II. zatwierdzono kosztorys wstępny na kwotę 12 000 złotych.

Mikołów. W poniedziałek, dnia 25 marca rb. odbyło się publiczne posiedzenie Rady Miejskiej, na którym załatwiono 15 spraw. Nasamprzód przyjęto do wiadomości protokół rewizyjny kasy miejskiej za miesiąc luty rb. oraz sprawozdanie administracyjne za rok rachunkowy 1927-28. Następnie udzielono Głównej Kasie Miejskiej i Zarządowi pokwitowanie za rok rachunkowy 1927-28; na następcę naczelnika obwodu IV. wybrano p. Fritza, miejskiego lekarza weter. Uchwały Korporacji Miejskich z dn. 25 stycznia i 30 stycznia i 4 lutego 1929 r. w sprawie przenoszenia kredytów w budżecie na rok 1928-29 zniesiono a pewne przekroczone działy budżetu zasílono. Dalej ustalono komorne od miejskich mieszkań, zajętych przez funkcjonariuszów i wyrażono zgodę na utworzenie wspólnego Komunalnego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Mikołowie dla obwodu gmin Mikołowa, Piotrowic, Panewnika, Podlesia, Zarzecza, Kamionki, Śmiłowic, Mokrego, Paniów, Borowej Wsi, Starej Kuźni, Wyrów i Gostyni. W sprawie zwrotu funkcyjnikom miejskim komunalnego podatku dochodowego uchwalono odroczyć ustawowego uregulowania tej sprawy.

Warszawa. („Organizacja władz państwowych Rzeczypospolitej Polskiej“). Wykres, tablica ścienna 110×85 cm., w opracowaniu J. Suskiego radcy min. w M. S. Wewn., zalecona do użytku przez Jędę Ministerstw, a między in. przez p. Ministra

Spraw Wewnętrznych pismem OL. 902/1/28 i przez p. Ministra Wyzn. Rel. i Oświecenia Publicznego pismem O. Prez. 7312/28. Urzędy państwowe i samorządowe, oraz szkoły, które w ubiegłym okresie budżetowym pragnęły zaopatrzyć się w „Wykres Organizacji Władz Państwowych Rzeczypospolitej Polskiej“, a nie nabyły go z powodu braku kredytów, mają teraz możliwość zakupić nowe wydanie tablicy, przedstawiające stan organizacji administracji w chwili obecnej. Ceny tablicy: (wraz z przesyłką) pozostają dla urzędów bez zmian: za 1 egz. bez oprawy 3,50 zł., w razie nabycia więcej jak 5 egz. 3.— zł., za 1 egz. naklejony na płótno do składania 10.— zł., za 1 egz. naklejony na płótno, z wałkami, do zawieszenia 12.— zł. Przy nabyciu większej ilości tablic (np. przez Wydziały Powiat. dla gmin lub przez Inspektoraty szkolne i Rady Szkolne dla szkół) specjalne ustępstwo i, na żądanie dłuższy kredyt. Wykres zamawiać można pod adresem: Warszawa „Wykres Organizacji Władz“, Nowy Świat 69 (gmach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych). Zamówienie zastępuje wpłata należytości za „Wykres“ do P. K. O. na konto 16 300.

Zarząd Gminny w Goduli rozpisuje niniejszem

Przetarg publiczny

(ofertowy) na budowę Domu dla Straży pożarnej z 7 mieszkaniami, budynkami gospodarczymi i wieżą ćwiczeń według losów:

I. Roboty ziemne, murarskie, izolacyjne, cieśliskie i ogrodzenia (bez dostawy cegły).

II. Roboty stolarskie, III. szklarskie, IV. dacharskie, V. ślusarskie, VI. zduńskie, VII. malarskie, VIII instalacja światła, IX. brukarskie, X. kanalizacyjne.

Oferty w zamkniętych kopertach z napisem: „Oferta do przetargu na budowę Strażnicy“ wnosić należy do Zarządu gminnego w Goduli do dnia 25 kwietnia 1929 r. godz. 10. Ślepe kosztorysy oraz warunki odebrać można za opłatą 4 zł. w kancelarii Zarządu gminnego w Goduli, pokój 6. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 25. 4. br. o godz. 11-tej.

Zarząd gminny w Goduli.

GRANITY ŚLĄSKIE

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Katowice, ul. Marszałka Piłsudskiego 35.

Telefon 3-59.

Adr. telegr.: Lapidia.

dostarcza z własnego składu i na zamówienie:

Materiały granitowe brukarskie:

kostkę drobną i dużą wszystkich klas, brukowiec dziki oraz krawężniki proste i łukowe wszelkich wymiarów i profilów o różnej obróbce, a także grysyk i tłuczeń.

Materiały granitowe budowlane:

plyty, stopnie, filary, cokoly, okładziny, pomniki, słupki graniczne, kamienie niwelacyjne i triangulacyjne, bloki i bryły do robót podziemnych, naziemnych itp. — surowe, młotkowane, szlifowane lub polerowane — o żądanych kształtach i wymiarach.

Fachowe i solidne wykonanie zleceń.

O. K. W.

Katowice, ulica Marjańska 1, Tel. 249.

Król. Huta, ulica Bytomska, Tel. 11.

*

Zmiana opłat za prąd w Wojew. Śląskiem:

Z dniem 1 kwietnia br. podwyższyły się ceny za węgiel Polskich Kopalń Skarbowych tak, że cena węgla wynosi za tonę zł. 26,35 (t. j. cena średnia). Ze względu na nowe ceny węgla będą aż do odwołania obliczone:

1) Dla urządzeń licznikowych:

w każdym roku kalendarzowym pierwsze 500 godzin użytkowych, które od miernika obciążenia wskazane są zł. 1,05 za kilowato-godzinę. Każde dalsze odbieranie prądu zł. 0,105 za kilowato-godz. Czynsz licznikowy przy obciążeniu 1,2 kilowat wynosi kwartalnie zł. 7,90, przy większym obciążeniu odpowiednio więcej, przyczem nasze opłaty ryczałtowe wynoszą:

2) urządzenia ryczałtowe:

obciążenie w wat	opłata za kwartał	obciążenie w wat	opłata za kwartał	obciążenie w wat	opłata za kwartał
50	9,90	170	30,85	290	49,80
60	11,85	180	32,40	300	51,40
70	13,85	190	34,—	320	54,55
80	15,80	200	35,60	340	57,70
90	17,80	210	37,15	360	60,85
100	19,75	220	38,75	380	64,05
110	21,35	230	40,30	400	67,20
120	22,90	240	41,90	420	70,35
130	24,50	250	43,50	440	73,50
140	26,10	260	45,05	460	76,70
150	27,65	270	46,65	480	79,85
160	29,25	280	48,20	500	83,—

Dopłata do cen ryczałtowych przy dłuższym czasie użytku od więcej jak 1500 godzin do 3000 godzin.

obciążenie w wat	opłata za kwartał	obciążenie w wat	opłata za kwartał	obciążenie w wat	opłata za kwartał
20	0,80	50	2,—	80	3-15
30	1,20	60	2,35	90	3,55
40	1,60	70	2,75	100	3,95

3) Dla urządzeń z licznikami nadmiarowymi (Spitzenzähleranlagen):

obciążenie w wat	opłata za kwartał	obciążenie w wat	opłata za kwartał	obciążenie w wat	opłata za kwartał
120	23,70	225	44,50	350	69,15
140	27,65	250	49,40	400	79,05
160	31,60	275	54,35	450	88,95
180	35,55	300	59,30	500	98,80
200	39,55				

Katowice, w marcu 1929 r.

Oberschlesische Kraftwerke Sp. Akc.

O. K. W.

W sprzedaży dla odbiorców wynoszą czyste ceny prądu w II. kwartale 1929 roku w środku dla jednej żarówki od

15 wat	2,95 zł	40 wat	7,90 zł
20 „	3,96 „	60 „	11,85 „
30 „	5,95 „		

Noczyński Sp. z o. o. / Katowice

ulica Marjacka 18 a — Telefon 520 i 1243

Pracownia zawodowej odzieży ochronnej
Ubrania nieprzemakalne — Ubrania kwasoodporne — Ubrania azbestowe

Nieprzemakalne płachty i opony.

Hurtowa sprzedaż technicznych materiałów gumowych i azbestowych.

Katowicki Oddział Tow. Wzaj. Ubezpieczeń „SNOP” w Warszawie

przyjmuje do ubezpieczenia od ognia budowle i ruchomości miejskie, wiejskie i przemysłowe. Również ze względu na nadchodzący sezon ubezpieczeń ziemioplodów od gradobicia, przyjmuje się już obecnie zgłoszenia. Wszelkich informacji tak ustnych, jak i pisemnych udziela niezwłocznie

Biuro Towarzystwa „Snop”
Katowice, ul. Sokolska 9. Tel. 21-76
Poszukuje się zdolnych agentów.

ELECTROLUX

Oddział w Katowicach

Katowice, Dyrekcyjna 10

Tel. 10-69

poleca swe własne wyroby
wszechświatowej sławy

Odkurzacze-Froterki

Prosimy żądać bezpłatnych pokazów.

Ryszard Kabus

Budowniczy

Specjalista żel.-betonowy, wykonuje wszelkie roboty w zakres budownictwa wchodzące.

Katowice

ulica Plebiscytowa 37 — Telefon 477
Biuro: ulica Wojewódzka Nr. 15

Centralne ogrzewanie i sanitarne urządzenia
Sp. z ogr. por.

Konieczny i Wolny Katowice

ulica Jagiellońska nr. 38

Telefon nr. 2392

Wykonuje wszelkie systemy centralnych ogrzewań, pierwszorządne urządzenia sanitarne, łaźnie, susznie.

„PRĄD”

P. Tschentschel - Katowice, Szopena 7 Tel. 567

wykonywa wszelkie prace w zakresie elektro-techniki wchodzące. Dostawa materj. elektr. Bezpłatne wypracowanie kosztorysów. Ceny przyst.

Druki

wszelkiego rodzaju dla urzędów, organizacji, towarzystw i prywatnej klienteli dostarcza

DRUKARNIA ŚLĄSKA SP. Z O. O.
Narożnik ul. Batorego 2 i ul. Kościuszki 15. Tel. 426

**Amerykańskie
maszyny do pisania**

ROYAL

maszyny do liczenia, powielania etc. przybory biurowe, papier. Prosimy zażąd. oferty.

E. Braszczok i Ska
Katowice, Kościuszki 16 Tel. 1994

„Termak“

**Towarzystwo Budowy Dróg Smo-
łowcowych**

Katowice, ul. Damrota 10

Tel. 1253-3053

Ulice, drogi, chodniki z termaku
budowane zimną metodą systemem
angielskim ze specjalnych minerałów
i preparatów smołowcowych, posiadają
najwyższe zalety trwałości i nieprze-
puszczalności, są ciche, wolne od ku-
rzu i t a n i e.

Żądajcie dokładnych prospektów i
kosztorysów bezpłatnie.

Wybraniec i Ska.

Dostarcza: tłuczeń wszelkiego rodzaju
do budowy i umocnienia dróg, funda-
mentów, balastowania linii kolej-
owych i wszelkich konstrukcji betono-
wych.

Krawężniki, kamienie granitowe, ba-
zaltowe i porfirowe do budowy dróg
z własnych kamieniołomów.

Ułatwione punktualne i staranne wy-
konanie zleceń, ze względu na posiada-
nie składów na Górnym Śląsku.

Katowice, ul. Damrota 10

Tel. 1253-3053

Fabryka Wyrobów Cementowych

Księcia Pszczyńskiego w Murckach
G. Śl.

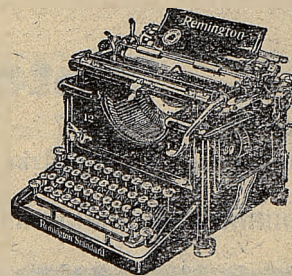
dostarcza: **granitoidowe płyty chodnikowe** wy-
tworzone metodą zgęszczonego powietrza, **rury**
cementowe we wszystkich wielkościach, okrągłe
od 15 cm średn. do 100 cm średn., o formie jajo-
watej od 30/45 cm średn. do 100/150 cm. średn.,
płyty, słupy, dachówkę cementową, pustaki be-
tonowe, słupy stalowo-betonowe dla urządzeń
elektrycznych, skrzynie do popiołu i wszelkie
inne wyroby cementowe — według podanych
wzorów.

Katalogi wysyła i udziela wyjaśnień

Dyrekcja Kopalń Księcia Pszczyńskiego, Oddział
zakładów ubocznych, Katowice, Powstańców 46
Telef. 666, 669, 790, 2496.

Najpierwszy z pierwszych

„REMINGTON“

wszechświatowej sławy maszyna do pi-
sania.

Około 5 000 000 Remingtonów w użyciu
na kuli ziemskiej, t. j. więcej niż maszyn
wielu innych systemów razem wziętych.
Dzięki niespożytej trwałości i idealnemu
uderzeniu maszyny te zdobyły uznanie
wszystkich biur i urzędów. — Żądajcie
bezpłatnych nieobowiązujących do kup-
na demonstracji.

Jeneralni Reprezentanci

T-wo Block - Brun S. A.

Katowice, ul. 3 Maja 15 - Tel. 548.